

Valvontaosasto/Tullivalvonta

Tavara- ja liikennevalvonta

Suvi Etelämäki

Maa- ja metsätalousministeriö

MmV@eduskunta.fi

HE 77/2025 vp

Tullin asiantuntijalausunto

Tulli on ollut mukana kansallisen toimeenpanon työryhmässä ja siten omalta osaltaan osallistunut hallituksen esityksen laadintaan. Hallituksen esityksen mukaan Tullin keskeisenä tehtävänä on valvoa unionin markkinoille saapuvia ja sieltä lähteviä hyödykkeitä ja niistä annettuja tulli-ilmoitustietoja. Tullin tehtävien osalta ei ole kansallista liikkumavaraa vaan sääntelyä sovelletaan sellaisenaan.

EU:n metsäkatoasetus on soveltamisaltaan laaja EU-säädös, jonka soveltamisala muodostuu liitteessä I luetelluista tullinimikkeistä. Hallituksen esityksessä on todettu, että metsäkatoasetuksen liitteen I tavarakate on suurempi kuin voimassa olevan puutavara-asetuksen ja koskettaa suurempaa joukkoa tuojia ja viejiä kuin puutavara-asetus. Puutavaran lisäksi metsäkatoasetuksen soveltamisalaan kuuluvat nautakarja, kaakao, kahvi, öljypalmu, kumi ja soiija. Käytännössä Tullin tehtävät puutavara-asetuksen osalta ovat liittyneet puutavaralain mukaiseen tiedonvaihtoon Ruokaviraston kanssa ja FLEGT-lupien tarkastamiseen. FLEGT-lupa vaatimus on ollut vain Indonesiasta tulevalle puutavaralle. Tämänkaltaisen soveltamisalan laajentuminen lisää Tullin työmäärää merkittävästi, kun valvottavien tuotteiden määrä lisääntyy ja metsäkatoasetus koskee Tullin näkökulmasta kaikkia EU:n ulkopuolisia maita.

Tulli valvoo noin 50 kansallista ja EU:n tuonnin ja viennin rajoitusta. Tullin näkökulmasta metsäkatoasetus on uusi rajoitus Tullin valvottavaksi tuonnissa ja viennissä. Hallituksen esityksen mukaan EU:n metsäkatoasetuksen ja hallituksen esityksen suorat vaikutukset julkiseen talouteen liittyvät erityisesti valvonta- ja tarkastustoiminnan perustamiseen ja ylläpitoon. Lisäksi viranomaisten tulee varautua antamaan koulutusta ja neuvontaa asetuksenmukaisesta toiminnasta. Tullissa metsäkatoasetuksen soveltamisen alun lähestyminen on näkynyt etenkin kasvaneena neuvonnan tarpeena.

Tullille tuleviin uusiin tehtäviin vaaditaan osaamisen kehittämistä ja käytäntöjen luomista esimerkiksi Tullin Sähköisessä palvelukeskuksessa ja valvontaosastolla. Kokonaan uuden osaamisalueen hallinta ei synny tyhjästä ja siihen tarvitaan resursseja. Tulli tekee esimerkiksi riskitiedon vaihtoa ja analysointia, tulli-ilmoitusten tarkastuksia ja jälkitarkastuksia. Tulli kertoikin kesän 2024 lausunnossaan, että talousarvioehdotuksessaan vuodelle 2025 Tulli ehdotti metsäkatoasetuksen toimeenpanosta aiheutuvien töiden hoitamiseksi 3 htv:n rahoitusta, yhteensä 210 000 euroa. Hallituksen esityksen

mukaan sääntelyn toimeenpanoon liittyvät tehtävät Tullissa toteutettaisiin julkisen talouden suunnitelmien ja valtion talousarvioiden mukaisten määrärahojen ja henkilötyövuosimäärien puitteissa tarvittaessa hallinnonalan sisäisin kohdennuksin.

Metsäkatoasetuksen tehtävien hoitaminen vaatii Tullilta läheistä yhteistyötä toimivaltaiseksi viranomaiseksi nimetyn Ruokaviraston kanssa. Ehdotetun lain 11 § varmistaa sen, että tietojen luovuttaminen metsäkatoon liittyvistä tiedoista on mahdollista ja se edesauttaa Tullin ja Ruokaviraston yhteistyön onnistumista.

Allekirjoitus

Suvi Etelämäki
tulliylitarkastaja

